

**Arvsfonden
sammanfattar
utvärderingen**

Delaktighet, Diskriminering, Demokrati

– regeringens satsning på insatser mot rasism, främlingsfientlighet, diskriminering och homofobi riktad till personer med funktionshinder

Delaktighet, diskriminering och demokrati – utvärdering av regeringens satsning på insatser mot rasism, främlingsfientlighet, homofobi, och diskriminering

Inledning

Personer med utländsk bakgrund som har ett funktionshinder kan ha svårt att få stöd både från de traditionella handikapporganisationerna och från organisationer med etniska förtecken. Erfarenheter från Arvsfondsprojekt som arbetat med dessa frågor visar att svårigheterna kan överbryggas genom att låta målgruppen vara delaktig i utformningen av organisationernas verksamheter och genom att skapa mötesplatser där organisationer, föreningar och samfund kan träffas och utbyta erfarenheter.

Bakgrund

I november 2000 beslutade regeringen att avsätta medel ur Allmänna arvsfonden för ideella organisationers utveckling av verksamhet mot rasism, främlingsfientlighet, diskriminering och homofobi. Denna utvärdering avser den del av satsningen som riktades sig till personer med funktionshinder.

I den satsning om bemötande av personer med funktionshinder som Arvsfonden genomförde kom människor med utländsk bakgrund och funktionshinder att lyftas fram. Målgruppen ansågs löpa risk att utsättas för dubbel diskriminering dels på grund av sin funktionsnedsättning dels på grund av sin etniska bakgrund. Arvsfonden beviljade sammanlagt 20 miljoner kronor till tretton projekt. Projekten har genomförts av en rad olika organisationer som handikapporganisationer, organisationer med etniska förtecken, religiösa samfund och studieförbund.

Utvärderingens syfte och genomförande

Syftet med utvärderingen är att ta tillvara projektens erfarenheter och att synliggöra målgruppen. Utvärderingen har genomförts av Jamie Bolling, Institutet för handikappvetenskap vid Örebro universitet. Studien bygger på projektens egna redovisningar till Arvsfonden, en enkätstudie och intervjuer med projektledare.

Projektet

Majoriteten, nio stycken, av de tretton projekt som beviljas medel är svenska intresseorganisationer som

representerar olika funktionshinder. Ett trossamfund Sveriges Kristna Råd, RFSL, Riksförbundet för sexuellt likaberättigande och Studieförbundet Vuxenskolan har vardera ett projekt. Två projekt har etnisk anknytning Sverigefinska Riksförbundet och Sverigefinska Synskadeförbundet.

Organisationerna har haft som målsättning att nå personer med utländsk bakgrund som har ett funktionshinder. Projekten har bland annat bedrivit uppsökande verksamhet och försökt skapa mötesplatser där målgruppen kunnat träffa andra i samma situation, få information om sitt funktionshinder och om vilken hjälp och stöd de har rätt till.

Resultat

Utvärderingen visar på vikten av målgruppens delaktig i de verksamheter som ska genomföras och på hinder som är såväl individuella som organisatoriska och samhälleliga.

Organisationerna som beviljats medel har haft svårt att nå ut till målgruppen. De har stött på hinder så som brist på översättning av information, ett begränsat intresse från handikapporganisationerna att ta till sig målgruppen och från trossamfund att ta till sig handikappfrågorna. Projekten har också mött brist på kunskap på samhälls- och organisationsnivå om att det finns olika syn på funktionshinder.

Utvärderingen visar att de organisationer som varit mest framgångsrika är de som lyckats få målgruppen delaktig i utformningen av projektets genomförande och där organisationerna har skapat mötesplatser för målgruppen och andra aktörer så som handikapporganisationer, trossamfund och myndigheter. Projekten har lyckats starta en rad nya verksamheter som gjort det möjligt för målgruppen att delta i aktiviteter och sammanhang som de aldrig tidigare varit med om. Erfarenheter som för många visat på nya möjligheter i livet. Projekten har också bidragit med kunskaper och erfarenheter som används i de organisationer och myndigheter som deltagit också efter det att Arvsfondsprojektet som fått medel är avslutat.

Projektet som genomförts är av vitt skilda slag som exempelvis;

Projektet *DELTA* genomfört av FIFH (Föreningen Idrott För Handikappade) i Malmö. Tillsammans med en ledare som själv var hade utländsk bakgrund och använde rullstol, fick barn med funktionshinder prova på idrott av olika slag. För många för första gången. Bara tanken att de skulle kunna delta i något sådant hade tidigare varit främmande både för barnen själva och för deras föräldrar.

Projektet *Höra till* har genomförts av RFSL (Stockholms Riksförbund för sexuell likaberättigande). Där har människor med olika sexuell läggning och dövhet kunnat träffas och dela med sig av sina erfarenheter. Projektet utvecklade dessutom en utbildning till teckenspråkstolk då det visade sig att flera av tolkarna i projektet inte kände till tecken som behövs för att kunna prata om sexuell läggning.

Satsningen har också bidragit till att samarbete kommit till stånd mellan trossamfund, organisationer och myndigheter som exempelvis i Sveriges Kristna Råds projekt som de genomförde i samarbete med Sveriges Muslimska Råd, Stockholms katolska stift, Syrisk-ortodoxa kyrkan i Sverige, Special pedagogiska institutet, HSO (Handikappförbundens samarbetsorgan), särskolan i Södertälje och Botkyrka samt habiliteringen i Södertälje och Botkyrka. Inom ramen för detta projekt startades bl. a en grupp för döva i moskén i Stockholm. Dessutom producerades boken *Dubbel utsatthet* som är avsedd att vara ett stöd och inspiration för enskilda människor, utbildningar och organisationer som i sin vardag lever i eller kommer i kontakt med den dubbla utsattheten.

Jamie Bollings studie visar på vikten av att målgruppen kan påverka när och var man ska träffas, möjlighet att utbyta erfarenheter med andra i samma situation och att få information på sitt eget språk om vilken hjälp och stöd man har rätt till. Det är först då, genom delaktighet och egen representation som människor får makt att påverka sin situation och först då som diskriminering kan motverkas.

